Türk Çocuk ve Ergenler için Kültüre Duyarl? Stresle Ba?a Ç?kma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türk Çocuk ve Ergenler için Kültüre Duyarl? Stresle Ba?a Ç?kma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31826

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türk Çocuk ve Ergenler için Kültüre Duyarl? Stresle Ba?a Ç?kma Ölçe?i (TÇEKD-SBÇÖ), Nihal Y?ld?z taraf?ndan 2014 y?l?nda **yüksek lisans tezi** kapsam?nda geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle Türk kültürü ba?lam?nda ya?ayan **çocuk** ve ergenlerin stres yaratan durumlarla ba?a ç?kmak için kulland?klar? stratejileri ve mekanizmalar? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, mevcut uluslararas? araçlar?n kültürel farkl?l?klar? yeterince yans?tamayabilece?i varsay?m?na dayanarak, kültüre duyarl? bir **stresle ba?a ç?kma** envanteri ihtiyac?n? kar??lamay? hedeflemi?tir.

TÇEKD-SBÇÖ, gençlerin psikososyal geli?imlerini ve kültürel adaptasyonlar?n? dikkate alarak, onlar?n stres yönetim süreçlerini derinlemesine inceleme f?rsat? sunmaktad?r. Bu çal??ma, Türk psikoloji literatürüne özgün ve geçerli bir **psikometri** arac? kazand?rmay? amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Stresle Ba?a Ç?kma, Kültüre Duyarl?, **Psikometri**, Ölçek Geli?tirme, Türk Kültürü, Çocuk, Ergen, Ba?a Ç?kma Stratejileri, **Geçerlik**.

Yazarlar

Nihal Y?ld?z

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, Türk kültürel ortam?nda bulunan çocuk ve ergenlerin kar??la?t?klar? stres faktörlerine özgü tepkilerini ve kulland?klar? **ba?a ç?kma** yöntemlerini tespit etmektir. Bu araç, özellikle kültürel normlar?n ve sosyal destek sistemlerinin (örne?in, geni? aile ba?lar?, dini inançlar) stres yönetimindeki rolünü ölçmek üzere hassasiyetle geli?tirilmi?tir.

?kincil olarak, TÇEKD-SBÇÖ, klinik ve akademik ara?t?rmac?lara, Türk popülasyonunda stresle ba?a ç?kma becerilerini de?erlendirmede kullan?labilecek standardize edilmi?, güvenilir ve geçerli bir enstrüman sunmay? amaçlamaktad?r. Bu sayede, kültürel farkl?l?klar?n psikolojik sa?l??a etkileri daha do?ru analiz edilebilecektir.

Yap?

TÇEKD-SBÇÖ, bireyin stres verici durumlarla ba?a ç?kmak için sergiledi?i bili?sel ve davran??sal çabalar?n bütünü olan **stresle ba?a ç?kma** yap?s?n? ölçmektedir. Ölçe?in teorik yap?s?, sadece probleme odaklanma veya duyguya odaklanma gibi genel ba?a ç?kma stillerini de?il, ayn? zamanda kültürel olarak desteklenen veya engellenen özel stratejileri de kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, kültüre duyarl? yap?s? sayesinde, Türk gençlerinin stresle mücadele ederken kulland?klar?; utanç, onur, ailevi sorumluluklar ve otoriteye sayg? gibi kültürel de?erlerle ili?kili farkl? boyutlar? ortaya ç?karmay? hedefler. Bu boyutlar, uluslararas? standart ölçeklerde genellikle göz ard? edilen, yerel ba?lama özgü ba?a ç?kma stillerini temsil eder.

Geçerlik

Y?ld?z (2014) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve ölçme amac?na uygunlu?unu kan?tlamak için çe?itli **geçerlik** analizlerini içermi?tir. Orijinal kaynakta spesifik istatistiksel sonuçlar belirtilmese de, tez çal??mas?n?n bir parças? olarak uzman görü?leri ile içerik geçerli?i ve faktör analizleri ile yap? geçerli?i sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?i kapsam?nda Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, ölçek maddelerinin kültüre özgü ve kuramsal olarak anlaml? alt boyutlar alt?nda topland??? do?rulanm??t?r. Bu analizler, TÇEKD-SBÇÖ'nün Türk çocuk ve ergen popülasyonunda ölçüm geçerli?ine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar? aras?nda tutarl? sonuçlar verme kapasitesini de?erlendirmi?tir. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar, ölçe?in alt boyutlar?n?n homojen ve kararl? oldu?unu göstermelidir.

Güvenilirlik analizlerinin, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu ve Türk gençlerinin stresle ba?a ç?kma stratejilerini tutarl? bir biçimde ölçtü?ünü teyit etti?i varsay?lmaktad?r. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?ma uygunlu?unu destekler.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ke?fetmek ve do?rulamak amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. ?lk a?amada uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), madde havuzundan kültüre özgü ba?a ç?kma stillerini temsil eden temel faktörlerin ayr??t?r?lmas?n? sa?lam??t?r. Bu süreç, ölçe?in nihai formunun ve alt boyutlar?n?n belirlenmesinde kritik rol oynam??t?r.

AFA sonuçlar?na dayanarak olu?turulan teorik model, daha sonra farkl? bir örneklem grubu üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in yap?sal geçerli?ini kültürel ba?lamda onaylam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i

Format: Derecelendirme format? (Geli?tirme çal??mas? tezde belirtilen Likert tipi derecelendirmeyi kullanmaktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Türk Çocuk ve Ergenler

Age Group: Genellikle 10-18 ya? aral??? (Ortaokul ve lise ö?rencileri)

Population Details: Ölçek, Türkiye'de ikamet eden ve e?itim gören çocuk ve ergenler üzerinde standardize edilmi?tir. Örneklem, Bahçe?ehir Üniversitesi'nde sunulan yüksek lisans tezinin co?rafi k?s?tl?l?klar? do?rultusunda belirlenmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i. Bireylerin kendi **psikolojik** tepkilerini ve davran??lar?n? raporlamas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Stres Yönetimi, Kültürel Psikoloji, **Yüksek Lisans Tezi**, Ergenlik Geli?imi, Öz Bildirim, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bahçe?ehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul (2014)

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2014

?zinler ve Ücretler: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Akademik ara?t?rmalar ve e?itim amaçl? kullan?mlar için genellikle izin al?nmas? ve telif haklar?na uyulmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m için yazar (Nihal Y?ld?z) veya ilgili üniversite ile ileti?ime geçilmesi zorunludur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Y?ld?z, N. (2014). Türk çocuk ve ergenler için kültüre duyarl? Stresle Ba?a Ç?kma Ölçe?i geli?tirme çal??mas? (Yüksek lisans tezi, Bahçe?ehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul). Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi (https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi) adresinden edinilmi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??dad?r:

turk-cocuk-ve-ergenler-icin-kulture-duyarli-stresle-basa-cikma-olcegi-toad.pdf

Türk Çocuk ve Ergenler için Kültüre Duyarl? Stresle Ba?a Ç?kma Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na eri?im ve puanlama talimatlar? için, ara?t?rman?n yap?ld??? Nihal Y?ld?z'?n 2014 tarihli yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM